Cena zł 10.—

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II | 16 marca 1946 | Nr 11

Pierwsza Wystawa Przemysłowa na Ziemiach Odzyskanych w Gorzowie

(zorganizowana przez Ekspozyturę Izby P.-H. w Poznaniu)

Przemysł i rzemiosło Ziem Zachodnich winny posiadać odrębne miejsce w ogólnej polityce gospodarczej państwa z uwagi na swe specyficzne warunki rozwoju.

Przez racjonalną politykę gospodarczą i osiedleńczą udowadniamy, że potrafimy tymi terenami, jako naturalni włodarze, gospodarować.

Pragnąc dać przegląd dorobku przemysłu polskiego Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, Ekspozytura na Okręg Ziemi Lubuskiej w Gorzowie wykorzystała odbywający się w Gorzowie zjazd starostów, aktywu urzędów informacji i propagandy z udziałem ministra Matuszewskiego, wojewody poznańskiego dr F. Widy-Wirskiego i dyrektora departamentu Glucka, oraz przedstawicieli prasy całej Polski i urządziła pokaz przemysłu obwodu gorzowskiego. Był to pierwszy pokaz tego rodzaju na terenach odzyskanych. Inicjatorowi i organizatorowi wystawy kierownikowi ekspozytury p. E. Pilarskiemu należy się za to szczere uznanie.

Pokaz stał na wysokości swego zadania, co podkreślone zostało przez ministra Matuszewskiego, który w obecności wojewody poznańskiego dr F. Widy-Wirskiego i zaproszonych gości dokonał otwarcia, przecinając symboliczną wstęgę.

P. Pilarski zobrazował dostojnym gościom warunki, w jakich przemysł polski na tych terenach tworzył i rozwijał się. Stan miejscowego przemysłu w chwili przejmowania był bardzo marny. Fabryki zostały przejęte w większości puste. Te maszyny, które pozostały, były przeważnie zepsute. Brak odpowiednich środków konserwacyjnych pogarszał jeszcze ten stan. Przy przejmowaniu nie było wykwalifikowanego materiału ludzkiego z inicjatywą, którySby umiał obiekty te odpowiednio zabezpieczyć. Rozwojowi przemysłu, tak jakby się tego pragnęło, nie sprzyjały jeszcze inne czynniki. Wrogie elementy lansowały pogłoski o nieprzyznaniu tych terenów Polsce, wprowadzając moment niepewności i tymczasowości pobytu. To też akcja osadnicza nie miała właściwego tempa, natomiast przyjeżdżali tu spekulanci, którzy potrafili okazje te dla siebie dyskontować. Dalsze trudności stanowił brak środków komunikacyjnych, brak należytego bezpieczeństwa i brak pieniądza. Wprowadzenie obrotu czekowego nie złagodziło problemu.

Te wszystkie czynniki stały się hamulcem dla żywszego startu życia gospodarczego. To też dorobek przemysłu gorzowskiego, jak stwierdził p. Pilarski, jest właściwie dorobkiem pracy ostatnich miesięcy. Jest wynikiem pracy trzech form organizacyjnych przemysłu: państwowego, spółdzielczego i prywatnego. Ta zgodność współpracy zasługuje na specjalne podkreślenie. Jasne jest bowiem, że państwo po wstrząsach wojny może gospodarczo przyjść do siebie tylko przez popieranie wszechstronnej inicjatywy gospodarczej przy tym, zwłaszcza na tych terenach, przy specyficznych tutejszych warunkach, najważniejszym czynnikiem każdej z trzech form organizacyjnych przemysłu jest człowiek.

W tym pierwszym tego rodzaju pokazie firmy biorące udział przedstawiły swe fabrykaty wykonane całkowicie przez polskie ręce. Niech wszyscy w kraju i za granicą wiedzą, — zakończył p. Pilarski swe przemówienie na otwarciu wystawy, że ziemie zachodnie — żyją, że stanowią integralną część naszego państwa, że już wchodzą w akcje odbudowy i że utrwalamy nasz stan posiadania.

Po przecięciu wstęgi goście zwiedzili poszczególne stoiska, wysłuchując z zainteresowaniem objaśnień udzielanych przez poszczególnych przedstawicieli firm.

Cały przebieg uroczystości utrwalony został na taśmie filmowej przez firmę „Radiofilm" M. Szuba — Poznań.

W tym numerze:

W najbliższych numerach:

Nowy dekret o podatku dochodowym — Publiczna gospodarka lokalami — Księgowość u drobnego kupca — Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego — Zmiany w ubezpieczeniu społecznym

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

W pokazie reprezentowane były następujące firmy:

1. Wytwórnia Octu i Musztardy — Tomaszewski (pryw.) — Gorzów,
2. Olejarnia — Spółdzielnia Spożywców „Robotnik" — Gorzów,
3. Państwowy Browar — Słodownia, Wytwórnia Wód Mineralnych — Witnica,
4. Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego — Witnica,
5. Fabryka Cukrów i Czekolady Konopa i Syn (pryw.) — Gorzów,
6. Państwowy Przemysł Rybny — Gorzów,
7. Fabryka Makaronu „Społem" — Wieprzyce,
8. Młyn Elektryczny — Frankowski (pryw.) — Gorzów,
9. Fabryka Mebli „Fortuna" — Witnica,
10. Fabryka Kafli — Witnica,
11. Drukarnia Państwowa — Gorzów,
12. Fabryka Wyrobów Papierniczych — Gorzów,
13. Państwowe Przedsiębiorstwo Traktorów i Maszyn Rolniczych — Gorzów,
14. Fabryka Maszyn Krajewicz — Witnica,
15. Fabryka Maszyn „Famor" (pryw.) — Gorzów,
16. Elektrownia — Gorzów,
17. Gazownia — Gorzów,
18. Lubuska Wytwórnia Domów Seryjnych — Spółdzielnia — Gorzów,
19. Zakład Tapicersko Stolarski — Muszyński (pryw.) — Gorzów,
20. Zakład Rzeźbiarsko Stolarski — Stankiewicz (pryw.) — Gorzów,
21. Stolarnia Miejska — Gorzów.

Całość umieszczona w oddanych do dyspozycji przez Obwodowego Pełnomocnika Rządu R.P. p. Floriana Kroenkego salach Starostwa Powiatowego czyniła estetyczne wrażenie, co podkreśliły jeszcze efekty świetlne wykonane przez elektrownię gorzowską.

Wszystkie firmy biorące udział we wystawie zdały egzamin organizacyjny przygotowując swe stoiska w przeciągu 4 dni, co zasługuje na podkreślenie. Stronę dekoracyjną opracowali pp. Depczyński i Golubski.

Wystawa trwała 3 dni, — zwiedziło ją 5500 osób.

Nowy dekret o podatku dochodowym

III. część.

Pojęcie przychodów.

Przychodami w rozumieniu nowego dekretu są pieniądze lub wartości pieniężne **rzeczywiście** otrzymane z jednego ze źródeł przychodów; nadto przychodem jest również **wartość użytkowa** tych źródeł lub ich części, jeżeli są użytkowane przez podatnika lub członków jego rodziny lecz tylko w przypadku **łącznego opodatkowania.**

Łączne opodatkowanie polega na tym, iż do dochodu małżonka dolicza się dochód drugiego małżonka sądownie nierozłączonego. Wymiaru dokonuje się w tym przypadku na imię męża.

Dochody krewnych zstępnych dolicza się do dochodu krewnego wstępnego, jeżeli mu służy prawo **pobierania pożytków** ze źródeł przychodów tych zstępnych.

Ujęcie zagadnienia łącznego opodatkowania w nowym dekrecie wymaga szerszego omówienia, gdyż dekret wprowadza tu szereg bardzo istotnych zmian, które bez wyraźnego ich rozróżniczkowania w rozporządzeniu wykonawczym mogą powodować wątpliwości.

Pierwszą zasadniczą zmianą, jaką wprowadza nowy dekret w tym przedmiocie jest zniesienie postanowień dotychczasowej ustawy o podatku dochodowym, idących w tym kierunku, że o ile dochód członków rodziny osiągnięty został wyłącznie z zajęć zawodowych i wszelkich innych zatrudnień o celach zarobkowych oraz z uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, słowem, o ile dochód płynął wyłącznie z ich pracy fizycznej lub z pracy umysłowej, tak najemnej, jako też samodzielnej zawodowej — wówczas co do tego dochodu członkowie rodziny podlegali oddzielnemu opodatkowaniu.

Przez członków rodziny ustawa rozumiała małżonka sądownie nierozłączonego oraz krewnych zstępnych.

Zagadnienie łącznego opodatkowania nabiera dziś niezwykłej aktualności z uwagi na to, iż przypadki posiadania źródeł dochodów przez członków rodziny są bardzo liczne.

Stosownie do postanowień nowego dekretu, wyłączone dotąd spod łącznego opodatkowania dochody małżonka sądownie nierozłączonego płynące **z samodzielnego zajęcia zawodowego** (ale nie z pracy najemnej!) podlegają odtąd doliczeniu do dochodu drugiego małżonka; efektywnie znajdzie to swój wyraz w zastosowaniu wyższej stopy podatku.

Jeżeli chodzi natomiast o dochody płynące wyłącznie z pracy fizycznej lub z pracy umysłowej **najemnej** małżonka sądownie nierozłączonego, to dekret wprawdzie nie mówi nic w rozdziale o łącznym opodatkowaniu w sprawie oddzielnego opodatkowania tych dochodów, jednakże sięgnąć tu trzeba do dedukcji z postanowień dekretu o przedmiocie opodatkowania; jednym ze źródeł przychodów wymienionych przez dekret są zajęcia zawodowe i wszelkie inne zatrudnienia o celach zarobkowych **z wyjątkiem wynagrodzenia za pracę.**

Jak z tego wynika, wynagrodzenia za pracę wyłączone są zupełnie spod działania dekretu o podatku dochodowym, gdyż stanowią one przedmiot opodatkowania w dekrecie z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 220).

Jeżeli zatem dochód płynący z pracy fizycznej lub z pracy umysłowej wyłączony jest w nowym dekrecie o podatku dochodowym jako przedmiot podatkowy, sprawa łącznego opodatkowania w zakresie tego źródła przychodów odpada sama przez się.

Jeżeli chodzi o zagadnienie rozłączenia majątkowego, to wobec wyraźnego brzmienia nowego dekretu, że do dochodu małżonka dolicza się dochód małżonka „sądownie nierozłączonego" wszelkie umowy małżeńskie o rozłączeniu majątkowym są przy wymiarze podatku dochodowego bez znaczenia; wyrazy „sądownie nierozłączony" rozumieć należy jako „nie rozwiedziony" i „nieseparowany".

W tym stanie rzeczy pełnym aktualności jest również zagadnienie zatrudnienia członków rodziny podatnika w jego przedsiębiorstwie .

Jakkolwiek dekret nie zawiera postanowień wyjaśniających, właściwych rozporządzeniu wykonawczemu, to jednak w świetle ubiegłej judykatury i praktyki administracyjnej można stwierdzić, że gdy np. podatnik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z członkiem rodziny, którego zatrudnia jednocześnie jako pracownika biurowego, a charakter członka rodziny jako pracownika nie jest stwierdzony ani odnośną umową ani też okolicznością ubezpieczenia w odnośnych instytucjach społecznych, wynagrodzenie pobierane przez takiego pracownika określone jedynie na podstawie listy wypłat — przy prowadzeniu przez podatnika prawidłowych ksiąg handlowych — jest potrącalne od dochodów podatnika (głowy rodziny).

Stanowisko takie, idące w kierunku odnalezienia intencji ustawodawcy, znajduje poparcie w innym przepisie nowego dekretu a mianowicie, iż w zasadzie nie uważa się za koszty uzyskania przychodów, wydatków na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny, chyba że są stale zatrudnieni w gospodarstwie rolnym podatnika albo też w jego przedsiębiorstwie.

Na uwagę zasługuje również inna zmiana, którą wprowadza nowy dekret w przedmiocie łącznego opodatkowania a mianowicie, że dochody krewnych zstępnych dolicza się do dochodu krewnego wstępnego, jeżeli mu służy prawo **pobierania pożytków** ze źródeł przychodów tych zstępnych.

Pod rządem ustawy o podatku dochodowym dochody krewnych zstępnych doliczane były do dochodów głowy rodziny, o ile głowie rodziny służyło **„prawo rozporządzania"** dochodami ze źródeł należących do krewnych zstępnych lub też **„prawo użytkowania"** tych dochodów.

Przez prawo rozporządzenia dochodami lub przez prawo ich użytkowania należało rozumieć swobodne dysponowanie dochodami na mocy przepisów prawa cywilnego, czy też prawomocnego wyroku władzy sądowej lub innego tytułu prawnego. Jeżeli chodzi o majątek dzieci małoletnich to ustawa o podatku dochodowym nie przesądzała kwestii, jakie prawa służą ojcu w odniesieniu do majątku małolet-

nego dziecka, lecz tylko określała konsekwencje stanu prawnego, wynikającego z obowiązujących przepisów.

Ustawa ta zatem rozróżniała wyraźnie dwa pojęcia: „prawo rozporządzania dochodami" i „prawo użytkowania dochodów" a w konsekwencji uzależniała łączne opodatkowanie od zaistnienia jednego lub drugiego momentu.

Pod rządem tej ustawy zatem **zarząd majątkiem** np. należącym do małoletniego syna, na mocy przepisów prawa cywilnego przysługuje ojcu, w konsekwencji czego do dochodów ojca, jako głowy rodziny, doliczano dochody nieletniego syna. Z odnośnych przepisów ustawy bynajmniej nie wynikało, by warunkiem łącznego opodatkowania było nieograniczone prawo rozporządzania dochodami członka rodziny.

Nowy dekret ogranicza uwarunkowanie łącznego opodatkowania jedynie do **„prawa pobierania pożytków"**. Należało by stąd wnosić, iż nowy dekret zrezygnował całkowicie w tym przedmiocie ze stanowiska wyjątkowo uzasadnionego fiskalizmu; i tutaj również należy oczekiwać zajęcia stanowiska przez rozporządzenie wykonawcze.

W rozważaniach tych nie zmieni niczego okoliczność iż nowy dekret w przepisach o łącznym opodatkowaniu przejął dosłownie określenie „prawo pobierania pożytków" z postanowień art. 31 **dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o prawie rodzinnym** (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 52)tym więcej, iż artykuł ten traktuje tylko o prawie rodziców do pobierania pożytków z majątku dziecka w czasie wykonywania władzy rodzicielskiej.

Przychody u prowadzących księgi handlowe

Jeżeli chodzi o pojęcie przychodów, to jak zaznaczyliśmy, przychodami w rozumieniu nowego dekretu są pieniądze lub wartości pieniężne, **rzeczywiście** otrzymane z jednego ze źródeł przychodów.

U podatników prowadzących **księgi handlowe,** należy się kierować zasadami księgowości, tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć, oraz takie koszty, które zostały już zarachowane, chociaż ich jeszcze nie poniesiono, jeżeli odnoszą się **do danego roku rachunkowego.**

Przy rozważaniu tego przepisu należy pamiętać, iż łączy się on ściśle z postanowieniami dekretu o podstawie opodatkowania, którą stanowi dochód osiągnięty **w ciągu roku podatkowego;** rokiem podatkowym zaś jest rok kalendarzowy lub rachunkowy, w którym dochód został osiągnięty.

Zasady ustalania przychodów u takich podatników, o których jest mowa w tym rozdziale, nie uległy zmianie z tym zastrzeżeniem, iż nowy dekret operuje tu ścisłym pojęciem „ksiąg handlowych", nie wspomina natomiast zupełnie o księgach uproszczonych czy podatkowych.

Należy dać wyraz przekonaniu, iż jak dekret o podatku obrotowym tak i nowy dekret o podatku dochodowym w przedmiocie ksiąg operuje pojęciami zaczerpniętemi z projektu dekretu o postępowaniu podatkowym; ten zaś rozróżnia prócz ksiąg handlowych, jeszcze księgi uproszczone i podatkowe.

Można zatem zasadnie twierdzić, iż pojęcie „ksiąg handlowych" użyte w nowym dekrecie o podatku dochodowym jest ścisłe, a co za tym idzie, oznacza tzw. normalne księgi handlowe, prowadzone zgodnie z **wymogami** kodeksu handlowego oraz zasadami księgowości i zwyczajami handlowymi.

Zdaniem naszym konstrukcja odnośnego artykułu w nowym dekrecie nie stoi na przeszkodzie rozszerzeniu omawianego sposobu ustalania przychodów również na podatników prawadzących księgi inne niż w rozumieniu wymogów kodeksu handlowego. Obowiązująca do 1 stycznia 1946 r. ustawa o podatku dochodowym stosowała tę zasadę nawet w odniesieniu do podatników, prowadzących księgi gospodarcze.

Przy stosowaniu omawianej zasady nie trzeba zapominać, iż tutaj kierować się należy wyłącznie zasadami buchalterii, tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć na korzyść podatnika oraz takie koszty, które zostały już zarachowane, chociaż ich jeszcze rzeczywiście nie poniesiono, o ile tylko odnoszą się do danego roku operacyjnego (gospodarczego).

Ten ostatni zasadniczy warunek zasługuje na szczególną uwagę, gdyż na jego tle pozostawało w praktyce stosunkowo wiele sporów pomiędzy podatnikami a władzami skarbowymi.

Regułą jest, iż przy ustalaniu dochodu z poszczególnych źródeł należy przestrzegać zasady, że wszystkie przychody i koszty powinny być przyjęte w tej sumie, w jakiej one **w czasie miarodajnym** zostały **rzeczywiście osiągnięte** lub poniesione.

Zasada ta nie ma zastosowania przy ustalaniu dochodu podatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe, gdyż tutaj kierować się należy wyłącznie zasadami buchalterii; innymi słowy, przy ustalaniu należności i zobowiązań decydują postanowienia ustawy handlowej oraz zwyczaj kupiecki, a w granicach zakreślonych ustawą handlową lub zwyczajem kupieckim również własne uznanie podatnika z tym jednak, aby prawidła buchalterii były przestrzegane.

Omawiane sposoby ustalania przychodów znajdują swój wyraz rezonansowy w sferze doliczalności czy niepotrącalności odnośnych pozycyj; tak np. księgowanie odsetek biernych w momencie otrzymania od wierzyciela wyciągu konto-korrentowego, wykazującego odsetki **za pewien okres czasu** musi być przez władzę podatkową uznane za prawidłowe, o ile księgowanie (co do konkretnego okresu czasu) jest konsekwentnie przestrzegane. W przeciwnym bowiem razie kwestia potrącalności odsetek oceniana będzie według ogólnych zasad przepisów o podatku dochodowym, które dopuszczają jako regułę potrącalność wydatków w momencie ich **efektywnego** dokonania.

Dalej, nie będzie obrazą wyrażonej w nowym dekrecie zasady odnoszenia kosztów do danego roku rachunkowego (podatkowego), jeżeli wydatki poczynione w roku podatkowym przez podatnika **obliczone** są na osiągnięcie i zabezpieczenie przychodu na okres przekraczający sprawozdawczy rok podatkowy; mogą one być przy wymiarze podatku dochodowego potrącone z przychodów roku sprawozdawczego w całości a nie tylko w części przypadającej na zużycie w okresie tegoż roku.

Z drugiej strony np. wydatki zarachowane na komorne na przyszłość, **nie będą mogły być potrącone.** Między przychodami bowiem a potrąconymi wydatkami musi zachodzić związek przyczynowy. Koszty zgłoszone do potrącenia muszą służyć do osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia tych przychodów, a nie przychodów przyszłych.

Między przychodami zatem a wydatkami w postaci kosztów powinna zachodzić zgodność także w płaszczyźnie czasu. Wskazuje na nią także przepis dekretu, że „opodatkowaniu podlega dochód osiągnięty w przeciągu roku podatkowego" tym zaś rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy lub rachunkowy, w którym dochód został osiągnięty.

Określenie „dochodu" w tym przepisie użyte, oczywiście ma taką treść, jaką temu pojęciu nadaje art. 7 dekretu, a zatem przez dochody rozumieć należy przychody po strąceniu wydatków, czyli dochód podatkowy.

Wydatki zatem odnoszące się do okresów przyszłych nie mogą uszczuplać dochodu podatkowego okresu wcześniejszego, z którego przychodami się przyczynowo nie wiążą.

Przychody w naturze.

Wartość pieniężną przychodów w naturze oblicza się według przeciętnych **cen rynkowych** z okresu opodatkowania w miejscu, w którym znajduje się źródło tych przychodów.

Przy ustalaniu zatem podstaw wymiaru podatku dochodowego, przychody osiągnięte w naturze przelicza się na wartość pieniężną według przeciętnych cen z roku podatkowego (roku kalendarzowego lub podatkowego, w którym dochód został osiągnięty) z uwzględnieniem czasu, w którym te dochody zostały osiągnięte.

O wysokości przeciętnych cen decyduje to miejsce, w którym znajduje się źródło danych przychodów. W razie braku cen rynkowych w miejscu położenia źródła przychodów, należy przyjmować ceny najbliższego rynku zbytu, przy czym w tego rodzaju przypadkach od ceny rynkowej potrąca się koszty dostawy do miejsca zbytu.

W przypadkach prowadzenia ksiąg handlowych, przychody w naturze przelicza się na wartość pieniężną według cen w dniu miarodajnym dla zaksięgowania tych przychodów, tj. w dniu ich osiągnięcia.

Rozporządzenie wykonawcze będzie musiało zająć się bliższym określeniem pojęcia przeciętnych cen rynkowych, gdyż w obecnym układzie płynności stosunków gospodarczych i różnorodności cen w przedmiocie tym może powstać szereg wątpliwości.

(ciąg dalszy nastąpi)

mgr Z. Mielcarzewicz

Przyjmowanie biletów skarbowych na należności Skarbu Państwa oraz na kaucje i wadia

Na podstawie dekretu z dnia 10 listopada 1945 r. (Dz U. R. P. Nr 56, poz. 311) Minister Skarbu upoważniony został do wypuszczania biletów skarbowych z tym zastrzeżeniem, iż ogólna suma **każdocześnie** znajdujących się **w obiegu** biletów skarbowych, wypuszczonych na podstawie wspomnianego dekretu nie może przekraczać 3 miliardów złotych.

Bilety skarbowe mają wszelkie prawa papierów pupilarnych. Obowiązek spłaty biletu skarbowego wygasa z upływem 5 lat od dnia jego płatności.

Na wskazanej delegacji ustawowej opiera się rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 listopada 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 318) o wypuszczeniu I emisji biletów skarbowych.

Emisja I biletów skarbowych, wypuszczona na zasadzie tego rozporządzenia, obejmuje odcinki po zł 1000.—, 5000.—, 10000.—, i 50000.— , wartości imiennej na łączną sumę jednego miliarda złotych.

Bilety skarbowe są wystawiane z 12-miesięcznym terminem płatności. Jako datę wystawienia oznacza się datę pierwszej sprzedaży biletu skarbowego przez placówkę sprzedaży.

Bilety skarbowe są oprocentowane na 3,65% w stosunku rocznym. Odsetki płatne są z dołu przy wykupie biletu skarbowego.

Jako **wartość bieżącą** biletu skarbowego przyjmuje się jego wartość imienną, powiększoną o kwotę odsetek bieżących, liczonych za każdy pełny dzień od daty jego wystawienia po zł 0,10 od każdego tysiąca złotych wartości imiennej biletu skarbowego.

Bilety skarbowe przyjmowane będą przez kasy państwowe do dyspozycji władz, urzędów i instytucji państwowych na kaucje i wadia, według wartości imiennej biletu.

Bilety skarbowe na każde żądanie posiadacza będą wymieniane na gotówkę w placówkach sprzedaży według ich wartości bieżącej.

Z nadejściem terminu płatności bilety skarbowe podlegają wykupowi według ich wartości imiennej z doliczeniem tytułem należnych odsetek po zł 36, 50 od każdego tysiąca złotych wartości imiennej biletu skarbowego.

Cena sprzedażna biletów skarbowych o pełnym 12-miesięcznym terminie płatności wynosi zł 1000.— za każde 1000.— złotych wartości imiennej biletu skarbowego.

Bilety skarbowe, przyjęte tytułem spłaty należności Skarbu Państwa i przekazane placówkom sprzedaży do ponownego puszczenia w obieg, oraz bilety skarbowe, skupione w formie wymiany na gotówkę na żądanie posiadacza, sprzedawane będą według ich wartości bieżącej na dzień sprzedaży.

Sprzedaż biletów skarbowych odbywać się będzie w Narodowym Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowym Banku Rolnym, Pocztowej Kasie Oszczędności, Polskim Banku Komunalnym S. A., Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu, Spółdzielczym Banku „Społem", Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, Związku Spółek Zarobkowych S. A., Banku Handlowym w Warszawie S. A. i w ich oddziałach.

Wykup biletów skarbowych odbywać się będzie bez żadnych ograniczeń i potrąceń w okresie 6 miesięcy od daty płatności we wszystkich placówkach wyżej wymienionych; po upływie tego okresu aż do czasu przedawnienia, bilety skarbowe wykupywane będą w ten sam sposób **wyłącznie** przez Narodowy Bank Polski, oddział w Warszawie.

Bilety skarbowe przyjmowane będą według ich bieżącej wartości przez kasy państwowe na spłatę **wszelkich należności** Skarbu Państwa z tym, że należność regulowana biletami skarbowymi nie może być mniejsza od wartości bieżącej biletów skarbowych, którymi dokonywana jest wpłata.

Kasy urzędów skarbowych, jako nie będące placówkami sprzedaży, wymiany i wykupu biletów skarbowych, **są obowiązane jedynie do przyjmowania** tych biletów na spłatę wszelkich należności Skarbu Państwa oraz na kaucje i wadia.

Bilety skarbowe, których termin płatności już minął, nie będą przyjmowane ani na pokrycie należności Skarbu Państwa, ani też na kaucje i wadia. **W szczególności postępowanie w kasach urzędów skarbowych w omawianej sprawie uregulowane zostało jak następuje:**

A. Technika przyjmowania biletów skarbowych na należności Skarbu Państwa.

Podatnicy, przedstawiający bilety skarbowe na pokrycie należności Skarbu Państwa, obowiązani są wypełnić w jednym egzemplarzu deklarację według następującego wzoru:

Do

....

Nazwa kasy

....

Na pokrycie .... przypadającej
(rodzaj należności)
od ....
(nazwisko i imię podatnika)
w .... składam wymienione niżej
Bilety Skarbowe .... Emisji 194...... r.

Seria i Nr biletu	Data wystawienia	Wartość imienna biletu	Oprocentowanie biletu na dzień wpłaty	Wartość bież. biletu	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Razem.					

Następnie likwidator ustala sumę należności Skarbu Państwa wraz z należnościami ubocznymi (odsetki, koszty egzekucyjne, grzywny, koszty ustalenia wartości przy podatku spadkowym itp.)., po czym sprawdza prawidłowość sporządzonej przez podatnika deklaracji oraz obliczonej przez niego wartości bieżącej przedstawionych biletów skarbowych.

Jeżeli suma należności Skarbu Państwa jest niższa od wartości bieżącej przedstawionego biletu skarbowego, kasa skarbowa odmówi przyjęcie zapłaty bądź też, o ile podatnik przedstawi więcej niż jeden bilet, przyjmie taką ich tylko ilość, aby kasa nie była zmuszona do wypłacenia podatnikowi różnicy.

Sposób obliczenia wartości bieżącej biletów skarbowych ilustrują poniższe przykłady:

Przykład I.

Podatnik przedstawi w dniu 3 kwietnia 1946 r. bilet skarbowy wartości imiennej 1000,— zł z datą wystawienia 5 stycznia 1946 r.

Wartość bieżąca tego biletu na dzień 3 kwietnia 1946 r. wynosić będzie:

wartość imienną biletu	zł 1000,—
odsetki od dnia 5 stycznia 1946 r. do dnia 3 kwietnia 1946 r. tj. za 27 dni stycznia, 28 dni lutego, 31 dni marca i 2 dni kwietnia (odsetki liczy się za pełne dni), razem za 88 dni po 0,10 zł	zł 8,80
razem	zł 1008,80

Przykład II.

Podatnik przedstawił w dniu 15 marca 1946 r. bilet skarbowy wartości imiennej 5000,— zł z datą wystawienia 7 stycznia 1946 r.

Wartość bieżąca tego biletu na dzień 15 marca 1946 r. wynosić będzie:

wartość imienna	zł 5000,—
odsetki od dnia 7 stycznia 1946 r. do dnia 15 marca 1946 r., tj. za 25 dni stycznia, 28 dni lutego i 14 dni marca, razem za 67 dni po 0.50 zł	zł 33,50
razem	zł 5033,50

B. Przyjmowanie biletów skarbowych na kaucje i wadia.

Na kaucje i wadia przyjmują kasy urzędów skarbowych bilety skarbowe według ich nominalnej wartości, tj. bez doliczenia bieżących odsetek, tak jak i inne papiery wartościowe.

mgr Z M.

Termin płatności podatków w miesiącu marcu 1946 r.

W miesiącu marcu płatne są następujące podatki:

1. **Do dnia 7 marca 1946 r.**
   Podatek od wynagrodzeń.
2. **Do dnia 15 marca 1946 r.**
   Zaliczki miesięczne na podatek obrotowy, przypadające do uiszczenia od obrotów dokonanych w miesiącu lutym br. oraz zaliczki miesięczne na państwowy podatek dochodowy, przypadające do uiszczenia od dochodów osiągniętych w miesiącu lutym br.
3. **Natychmiast**
   Podatki, których termin płatności już upłynął w ubiegłych miesiącach. Kwoty przypadające do uiszczenia powinni płatnicy sami obliczyć i wpłacić do Kasy właściwego Urzędu Skarbowego. Podatki nieuiszczone w terminach ustawowych stają się zaległościami, które zostaną przymusowo ściągnięte wraz z przypadającymi odsetkami i kosztami egzekucyjnymi.

Publiczna gospodarka lokalami i kontrola najmu

I.

W czwartym numerze Dziennika Ustaw z 13 lutego br. ukazał się dekret z 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu, opierający gospodarkę lokalami na zupełnie nowych, zasadniczo różnych od dotychczasowych, zasadach. Dekret wprowadza w 7 miastach (w Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Lublinie, Krakowie, Katowicach i w Poznaniu) „publiczną gospodarkę lokalami". Gospodarka ta może być wprowadzona w całości lub w części, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, również w innych miastach, osiedlach a także i w gminach wiejskich.

W miejscowościach, nie objętych przepisami o publicznej gospodarce mogą wprowadzić miejskie wzgl. gminne Rady Narodowe „kontrolę najmu lokalami"; kontrolę te normuje rozdział III dekretu.

A. Publiczna gospodarka lokalami

Punktem wyjścia dekretu jest postulat planowego regulowania przede wszystkim **publicznych** potrzeb lokalowych oraz postulat racjonalnego wykorzystania uszczuplonego wskutek wojny zapasu lokali. W związku z tym założeniem dekret opiera się na zasadach a) pierwszeństwa interesu publicznego i społecznego przed interesem jednostki, b) przydziału lokali z urzędu, c) maksymalnego wykorzystania pomieszczeń, d) planowego rozmieszczenia przedsiębiorstw i placówek gospodarczych, e) skoncentrowania całej dyspozycji lokalami w ręku organów specjalnych z wyłączeniem drogi sporu sądowego. Normując według tych zasad gospodarkę lokalami dekret reguluje m. i. prawo uzyskania przydziału mieszkania, przyznając je tylko pewnym kategoriom osób, których zawód wymaga zamieszkania w danym mieście, planowe rozmieszczenie przedsiębiorstw i placówek gospodarczych itd.; traktując w związku z tym o szeregu spraw wychodzących daleko poza ramy gospodarki lokalami, jak np. o liczbie osób potrzebnych do prowadzenia zakładu przemysłowego, handlowego czy rzemieślniczego, o warunkach przydziału lokali na założenie lub rozszerzenie przedsiębiorstwa itd.

Gospodarce lokalami nie podlegają pomieszczenia korzystające z prawa zakrajowości i konsulaty, domy modlitwy oraz budynki i lokale „wyłączone spod publicznej gospodarki lokalami na podstawie przepisów szczególnych". Takim przepisem szczególnym jest art. 6 dekretu z dnia 20 października 1945 **o rozbiorze i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych w czasie wojny** (Dz. U. R. P. poz. 281), który postanawia, że „lokale doprowadzone do stanu używalności wskutek gruntownej naprawy budynku uszkodzonego nie podlegają ograniczeniom przewidzianym w przepisach o gospodarce lokalami i w przepisach o wysokości komornego".

Przejdźmy po kolei najważniejsze postanowienia dekretu o publicznej gospodarce lokalami.

I. Przydział lokali. Podstawą prawa zajmowania mieszkania lub lokalu użytkowego w całości lub w części jest przydział wydany przez władzę kwaterunkową. Prawo do uzyskania przydziału mieszkania lub pomieszczenia sublokatorskiego mają osoby, których zawód, wykonywana praca lub zajmowane stanowisko wymaga zamieszkania w danej miejscowości. Dekret wylicza 10 kategorii takich osób: a) posłowie do K. R. N., b) osoby zatrudnione w urzędach, władzach i przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych, instytucjach prawno-publicznych, stowarzyszeniach wyższej użyteczności oraz osoby, zatrudnione w szkołach i zakładach oświatowych, c) wojskowi oddziałów stacjonujących w danej miejscowości, d) osoby zasiadające w organach ustrojowych i wykonawczych miasta (osiedla) oraz instytucyj publiczno - prawnych, e) duchowni wyznań uznanych przez Państwo, f) osoby zatrudnione w Związku Rewizyjnym Spółdzielni R. P. i należących do niego spółdzielniach oraz w związkach zawodowych i organizacjach społecznych, g) osoby wykonywujące wolny zawód, zarejestrowane we właściwej izbie samorządu, h) osoby prowadzące gospodarstwo rolne lub warzywniczo-ogrodnicze oraz osoby zatrudnione w tym gospodarstwie, o ile nie przekraczają liczby osób potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa, ustalonej prze właściwe władze, i) osoby prowadzące zakłady przemysłowe, handlowe i rzemieślnicze oraz osoby zatrudnione w tych zakładach, o ile nie przekraczają liczby osób potrzebnych do prowadzenia zakładu, którą ustalą właściwe władze, j) młodzież pobierająca naukę w szkołach wyższych, średnich i zawodowych. (Odnośnie do punktów h) i i) dekret nie podaje, jakie władze są powołane do określania liczby osób potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa wzgl. zakładu).

Miejska wzgl. gminna Rada Narodowa może przyznać prawo uzyskania lokalu osobom nie wymienionym w dekrecie.

Inne osoby nie mają prawa do uzyskania przydziału i będą musiały miejscowość objętą publiczną gospodarką lokalami opuścić. Przydziały dotychczasowe tracą moc; najemcy będą musieli uzyskać przydział wydany na podstawie nowych przepisów. Oczywiście w większości wypadków będzie to, praktycznie rzecz biorąc, polegało na potwierdzeniu przez władzę kwaterunkową (tj. zarząd miejski) dotychczasowego przydziału — jeśli najemca posiada warunki wymagane przez dekret.

Pomieszczenie sublokatorskie wolno zajmować również tylko osobom uprawnionym, wyżej wymienionym, i to albo w drodze przydziału albo swobodnego podnajmu, który wymaga jednak potwierdzenia władzy kwaterunkowej. Władza wydającą przydział osobom zatrudnionym w służbie państwowej lub samorządowej może zobowiązać głównego lokatora do wypożyczenia sublokatorowi zbywających domowych sprzętów.

II. Przydział lokali użytkowych. Przy przydzielaniu lokali użytkowych dekret przewiduje pierwszeństwo dla przedsiębiorstw państwowych, samorządowych, będących pod zarządem państwowym, mających charakter społeczny lub działających w interesie publicznym. Z pośród innych przedsiębiorstw pierwszeństwo mają przedsiębiorstwa należące do osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Wrazie wniesienia podania o przydział lokalu na założenie lub rozszerzenie działalności przedsiębiorstwa, władza kwaterunkowa może uzależnić przydział a) od stwierdzenia, że istnieje możliwość zapewnienia petentowi koniecznej ilości lokali zarówno dla warsztatu pracy jak i na mieszkania dla pracowników, b) od zobowiązania się przedsiębiorstwa do odbudowania wzgl. odremontowania potrzebnej ilości pomieszczeń w domach zniszczonych albo też wybudowania nowych domów.

Przydzielanie lokali użytkowych będzie dokonywane na podstawie **planu rozmieszczenia** poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i rzemieślniczych oraz innych placówek gospodarczych. Plan taki sporządzają w miastach objętych publiczną gospodarką lokalami zarządy miejskie, zatwierdza je specjalna komisja. Plan rozmieszczenia winien zapewnić lokale dla wszystkich istniejących przedsiębiorstw z wyj. przedsiębiorstw handlu rozwoźnego, obnośnego i jarmarcznego.

W ciągu trzech miesięcy od dnia opublikowania planu rozmieszczenia zarząd miejski może nakazać **translokację poszczególnych przedsiębiorstw** zgodnie z tym planem oraz usunięcie z lokali przedsiębiorstw planem tym nie objętych. Wg. art. 15 ust. 2: „Prawomocna decyzja, wydana na podstawie ust. poprzedzającego, daje zarządowi miejskiemu prawo do usuwania z mieszkań i pomieszczeń sublokatorskich wszystkich osób, prowadzących przedsiębiorstwa usunięte z lokali i osób zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach — chyba, że osoby zajmujące mieszkania lub pomieszczenia sublokatorskie mają prawo do uzyskania przydziału z innego tytułu (art. 4)".

Władza kwaterunkowa (w poroz. z władzą budowlaną i za zgodą właściwej władzy państwowej) może zażądać od istniejących już przedsiębiorstw wykonania w określonym terminie budowy, odbudowy, lub remontu określonej ilości lokali dla potrzeb tego przedsiębiorstwa i jego pracowników.

Na podobnych zasadach opracuje zarząd miejski plan rozmieszczenia w mieście instytucji i placówek kulturalnych i społecznych.

III. W razie **utraty prawa do przydziału lokalu** (np. utrata zatrudnienia związanego z miastem, likwidacja przedsiębiorstwa, śmierć głowy rodziny uprawnionej do przydziału, która powoduje utratę podstawy do przydziału dla nieuprawnionych członków rodziny, ukończenie szkoły itp.) przydział lokalu może być cofnięty. Lokal musi być w takim wypadku opróżniony do trzech miesięcy od stwierdzonej przez władzę kwaterunkową daty utraty tego prawa.

Z przydziałem lokalu mieszkalnego lub użytkowego łączy się prawo do żądania **dostarczania** lokalu zastępczego i zwrotu kosztów przeprowadzki w razie, gdyby prawo to musiało ustąpić silniejszemu prawu osoby prawnej lub instytucji. W tym przypadku zatem najemca usuwany może domagać się przydziału innego lokalu oraz zażądać od władzy określenia wysokości zwrotu kosztów przeprowadzki.

Podnajemca, który może być usunięty z mieszkania samodzielnego jeśli najemca mieszkanie to zwalnia, ma prawo w takim wypadku do przydzielenia mu pomieszczenia zastępczego.

(ciąg dalszy nastąpi.)

dr M. Z.

Wznowienie działalności Biura Reklamacji Kolejowych Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Z ustaniem działań wojennych Polskie Koleje Państwowe przystąpiły do stopniowej przebudowy swojej działalności na czynności pokojowe. Począwszy od maja ub. roku datuje się stały stopniowy wzrost przewozów towarów i artykułów gospodarczych. W obecnej sytuacji komunikacyjnej, kiedy przewóz towarów samochodami jest bardzo drogi i napotyka na duże trudności, należy zwrócić baczniejszą uwagę na transport kolejowy, który jest wielokrotnie tańszy od samochodowego. Dla przemysłu i handlu, zwłaszcza prywatnego, które mają utrudnione posiadanie samochodów a ceny na materiały pędne są bardzo wysokie, są to powody zmuszające do częstszego korzystania z usług kolei w zakresie przewozu towarów — tak przesyłek całowagonowych jak i drobnicowych.

Izba Przemysłowo-Handlowa wzorem lat przedwojennych wznawia działalność Biura Reklamacyj Kolejowych przy Dziale Komunikacyj, chcąc przyjść z pomocą szerokim kołom kupiectwa, przemysłowców, rzemieślników, spółdzielni, zrzeszeń, central i zjednoczeń.

Zadaniem Biura Reklamacyj Kolejowych jest badanie listów przewozowych i wszelkich innych opłatnych dowodów przewozowych pod względem formalnym jak i rzeczowym, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości pobierania opłat przewoźnego i dodatkowych, jak postojowe, przeładunkowe itp., zgodnie z obowiązującymi przepisami taryfowymi oraz reklamowanie u władz kolejowych sum nadpłaconych.

We własnym dobrze pojętym interesie przedsiębiorstwa leży, **by wszystkie listy przewozowe nadsyłać do Biura Reklamacyj Kolejowych,** celem sprawdzenia prawidłowości i wysokości pobranych przez kolej opłat.

Przede wszystkim należy przysłać listy przewozowe na przesyłki cołowagonowe chronologicznie **najstarsze,** a to z tych względów, że w terminie rocznym przedawniają się pretensje z tytułu nadpłat kolejowych; dotyczyło by to w pierwszym rzędzie przesyłek przewozowych wykupionych w marcu, kwietniu i maju.

Od wznowienia działalności kolei na odcinku przewozów towarowych do 20. 8. 1945 r. obowiązywały dawne stawki taryfowe z przed 1939 r. podwyższone o 150%. Młody, niewprawiony personel kolejowy, często zbyt przeciążony pracą, popełnia liczne omyłki na skutek nieumiejętnego posługiwania się taryfą przy obliczaniu kwot przewoźnego, pobierając z reguły raczej więcej niż mniej — w obawie przed ewentualnym pobieraniem dodatkowo niedoborów od klientów. Skomplikowany system taryf utrudniony podwyższeniem procentowym, powodował liczne nadpłaty, które nierzadko dochodziły do wielokrotnych sum należnego przewoźnego.

Kolej nadpłaconych sum przez klientów z urzędu nie zwraca, natomiast jeżeli suma przewoźnego była pobrana za niska — nadsyła rachunki dopłat. Chcąc otrzymać zwrot nadpłaty, trzeba szczegółowo wyliczyć kwotę nadpłaconą i pisemnie zwrócić się do Dyrekcji Kolei o zwrot niesłusznie pobranych sum. Zrozumiałe jest, że interesanci na ogół nie rozporządzają potrzebnymi do tego celu materiałami, ani wiadomościami fachowymi, przeto wznowienie działalności Biura Reklamacyj Kolejowych zainteresowane koła powitają z uznaniem jako placówki stojącej na straży interesów klienteli kolei. Biuro posiada odpowiednie pomoce kolejowe i fachowy element urzędniczy.

W celu wniesienia reklamacji, należy przesłać do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu — Biuro Reklamacyj Kolejowych — Poznań, ul. Mickiewicza 31, listy przewozowe, zaznaczając ich ogólną liczbę. Biuro po przejrzeniu listów przewozowych zatrzyma te listy, co do których należy złożyć reklamację i zażąda od zainteresowanego podpisania oświadczenia, na podstawie którego Biuro Reklamacyjne będzie mogło dochodzić roszczeń wobec władz kolejowych.

Za sprawdzanie nadesłanych listów przewozowych, na których nie będzie nadpłat, Biuro będzie pobierało 1,— zł od każdego listu; ponadto 20% od sum wyreklamowanych, pozostałe 80% będzie zwracało reklamantowi, po potrąceniu opłaty stemplowej.

Dla uproszczenia sprawy, może zainteresowany odrazu przesłać podpisane oświadczenie, **nie wpisując** jednak danych. Oświadczenie musi brzmieć, jak następuje:

Oświadczenie.

Niniejszym oświadczamy, że zgadzamy się na wniesienie przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Poznaniu reklamacji do władz kolejowych o zwrot niesłusznie pobranych nadpłat przewoźnego oraz do odbioru należnych nam kwot, z niżej wyszczególnionych listów przewozowych:

Nr. b.	Stacja nadania / odbiorcza	Data	Nr. wag. wzgl. listu przewoz.	Towar

....

podpis

mgr T. W.

Bezpodstawne rekwizycje przesyłek bagażowych

Według informacyj władz kolejowych przesyłki bagażowe do 30 kg, przychodzące z terenów zachodnich, są wolne od rekwizycji i rewizji dokonywanych przez wszelkie organa kontrolne, jak Milicji Obywatelskiej itp. W wielu wypadkach dokonane rekwizycje przesyłek bagażowych były zwolnione na skutek interwencji u władz nadzorczych z braku podstaw prawnych.

Adresy pomocnicze na przesyłkach towarowych.

Przesyłki bagażowe, ekspresowe i towarowe winny być zaopatrzone, oprócz normalnych adresów umieszczonych na opakowaniu poszczególnych sztuk przesyłek, w tzw. adres pomocniczy, tj. kartkę, którą należy włożyć do każdej poszczególnej sztuki przesyłki.

Na kartce należy umieścić następujące dane:
a) nazwisko i adres nadawcy,
b) nazwisko i adres odbiorcy,
c) stację nadania,
d) stację przeznaczenia,
e) specyfikację przesyłki.

Umieszczenie adresu pomocniczego w wielu wypadkach zapobiega zaginięciu przesyłki lub niemożności doręczenia jej odbiorcy w razie zagubienia dowodów przewozowych, albo odklejenia się kartek adresowych z opakowania przesyłki.

To samo dotyczy przesyłek wagonowych przewożonych w wagonach krytych. O ile nie można umieścić kartek z powyższymi danymi w poszczególnych sztukach przesyłek, należy nalepić je po obu stronach wagonu tak, aby po otwarciu drzwi z jednej lub drugiej strony, napisy te były odrazu widoczne.

mgr T. W.

Komunikaty Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich

Sprawy organizacyjne wielkopolskiego kupiectwa.

Wielkopolski Związek Zrzeszeń Kupieckich zawarł w ostatnich dniach porozumienie z Redakcją Tygodnika Gospodarczego. Na podstawie tegoż porozumienia od niniejszego numeru, w miarę napływania materiałów, związek będzie zamieszczał w Tygodniku krótkie wiadomości organizacyjne oraz te wszystkie aktualne zagadnienia, które mogą interesować zorganizowane kupiectwo. Takie załatwienie sprawy będzie dużym udogodnieniem dla zorganizowanego kupiectwa. Dotychczas bowiem cały szereg tego rodzaju zagadnień związek podawał do wiadomości organizacjom kupieckim, a przez nie zorganizowanym kupcom, w formie okólników i komunikatów miesięcznych. Faktem jest, że wiadomości w ten sposób podawane nie zawsze docierały szybko i nie do wszystkich zorganizowanych kupców. Z chwilą, kiedy związek ma do dyspozycji łamy Tygodnika Gospodarczego, będzie można wiadomości z zakresu organizacyj kupieckich publikować co tydzień i dojdą one nie tylko do organizacyj kupieckich, ale także i do tych wszystkich kupców, którzy Tygodnik abonują.

Przyjmowanie przedstawicieli handlowych firm zagranicznych do zrzeszeń ogólno-kupieckich.

Przy Zrzeszeniu Importerów i Eksporterów R. P., które wchodzi w skład Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich R.P., została utworzona nowa sekcja przedstawicieli handlowych firm zagranicznych. Jednym z warunków przyjęcia przedstawicieli handlowych do tegoż zrzeszenia jest ten, że zgłaszający się przedstawiciel handlowy musi być członkiem lokalnego zrzeszenia ogólno-kupieckiego.

W związku z powyższym do powiatowych zrzeszeń kupieckich będą się zgłaszać na członków przedstawiciele handlowi firm zagranicznych czy to jako firmy, czy też personalnie.

Podajemy zatem interpretację § 8 wzorcowego statutu dla Powiatowych Zrzeszeń Kupieckich, że zgłaszający się personalnie przedstawiciele handlowi firm zagranicznych mogą być przyjmowani na zwyczajnych członków Powiatowych Zrzeszeń Kupieckich, o ile odpowiadają innym określonym przez statut wymogom oraz kwalifikacjom w zakresie etyki kupieckiej.

Wiadomości różne i komunikaty:

Notowania cen

Zgodnie z § 3 zarządzenia Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 20. XI. 1945 r. o powołaniu Wojewódzkich Komisji Notowań Cen, Wojewódzka Komisja Notowań Cen w Poznaniu podaje następujące notowania za okres od dnia 16. 2.—28. 2. 1946 r. cen na płody rolne, płacone producentowi (rolnikowi) za 100 kg wagi:

żyto	zł 940,—
pszenica	zł 2.050,—
jęczmień browarn	zł 900,—
jęczmień kasz.	zł 825,—
owies	zł 780,—
ziemniaki	zł 155,—
groch „Victoria"	zł 1.860,—
groch zielony	zł 1.750,—
fasola biała	zł 2.450,—
fasola kolorowa	zł 2.030,—
rzepak	zł 3.250,—
rzepik	zł 3.000,—
mak niebieski	zł 6.785,—
gorczyca	zł 1.950,—

Ceny wykazywały tendencję zwyżkową.

Porównanie cen przeciętnych między poszczególnymi miejscami podaży wykazuje znaczną rozpiętość cen płaconych w poszczególnych rejonach województwa.

Świadczenia kulturalno-oświatowe.

Okólnik Nr. 235

Ministra Przemysłu z dnia 22 lutego 1946 r.

Celem skoordynowania i wydatnego wzmożenia prac kulturalno-oświatowych **w zakładach pracy, podległych Ministerstwu Przemysłu zarządzam:**

Począwszy od dnia 1 marca 1946 r. mają wszystkie zakłady pracy, Zjednoczenia Przemysłowe i skomercjonalizowane przedsiębiorstwa przekazywać miesięcznie 0,5% sumy wypłacanych zarobków i poborów na rzecz Wydziału Kulturalno-Oświatowego Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce, na konto czekowe PKO w Warszawie, Nr. I-1056. Zarachowanie przekazanych kwot następuje w ciężar kosztów — klasa IV Świadczenia Dobrowolne.

Polecam Centralnym Zarządom Przemysłowym dopilnowanie wykonania powyższego zarządzenia.

Rozwój cen wolnorynkowych za towary spoż.

Zdajemy sobie jasno sprawę, że omawianie problemu cen jest trudne i nader skomplikowane, szczególnie wtenczas, gdy nie dysponujemy dostatecznie pewnymi danymi statystycznymi. Mimo jednak tych braków pragniemy naszkicować całokształt tego zagadnienia, które niewątpliwie stanowi jeden z ważnych problemów przyszłego rozwoju sytuacji gospodarczej, zwłaszcza z punktu widzenia konieczności zmniejszenia, jeżeli nie całkowitego zlikwidowania, rażącej dysproporcji pomiędzy poziomem cen rynkowych a poziomem płac pracowniczych.

Jest rzeczą powszechnie znaną, że teren województwa poznańskiego w okresie okupacji niemieckiej poddany był jak najściślejszej reglamentacji gospodarczej, w wyniku której utrzymywał się przez cały ten okres czasu niski poziom cen. — Po zniesieniu granicy okupacyjnej pomiędzy terenami włączonymi do Rzeszy a G. G., powstała olbrzymia dysproporcja, ponieważ na terenach b. G. G. poziom cen był wysoki, życie zaś gospodarcze rozwinięte.

System cen, wprowadzony przez czynniki rządowe, polegający na różnorodności cen, mianowicie, cen reglamentowanych, cen komercyjnych i cen wolnorynkowych, kształtujących się na zasadzie podaży i popytu, z natury rzeczy był łatwiejszy do wprowadzenia w życie na terenach b. G. G., ponieważ stanowił on tam legalizację faktycznie istniejącego stanu gospodarczego, podczas gdy na terenie województwa poznańskiego był niewątpliwie rewolucją gospodarczą, zasadniczym przewrotem w zakresie struktury cen.

Początkowo Wielkopolska pozostawała nadal terenem niskiego poziomu cen; społeczeństwo miejscowe broniło

się przed zwyżką cen, konieczną wobec nieistnienia granicy gospodarczej pomiędzy terenem cen wysokich i cen niskich. To początkowe stadium możliwe było w oparciu o trudności komunikacyjne, które ułatwiały pewną faktyczną izolację Wielkopolski.

W tym okresie, po przejściowym okresie handlu wymiennego w miesiącach marcu i kwietniu 1945 r. zaczęły ustalać się ceny wolnorynkowe. Początkowo nie było mowy o jednolitej cenie rynkowej, co więcej niektóre ceny ustaliły się na poziomie wyższym, niż ceny b. G. G. Normalizacja stosunków w dziedzinie cen nastąpiła dopiero po wymianie marek na złote polskie, oraz po przybyciu na teren województwa poznańskiego licznych wysiedlonych z roku 1939, którzy przybyli z pewnym zapasem gotówki oraz doświadczeniem, ugruntowanym na przeszło 5-cio letniej praktyce w b. G. G. — Chaotyczne skoki w cenach powoli zaczęły ustawać i w miesiącu maju 1945 r. ceny wolnorynkowe na tut. terenie były już w znaczej mierze odzwierciedleniem popytu i podaży.

Danych statystycznych z tego okresu chaosu w zakresie cen niestety nie posiadamy. Począwszy od czerwca 1945 roku stoją nam do dyspozycji wskaźniki, które dość dokładnie naświetlają ruch cen.

Wskaźnik oparty na grupie obejmującej 23 artykuły spożywcze zmieniał się, jeżeli chodzi o Poznań, w poszczególnych miesiącach następująco: przyjmując maj 1945 r. za 100, notujemy dla czerwca 108, lipca 103, sierpnia 109, września 114, października 119, listopada 131 i grudnia 175. Z tego zestawienia wynika, że w okresie od końca maja 1945 r. do końca grudnia 1945 r. ogólna zwyżka 23 artykułów spożywczych wynosiła 75 proc. Najwyższy wzrost przypada na miesiące listopad (10,5 proc.) i grudzień (33,5 proc). Zniżkę notujemy w miesiącu lipcu (—4,1 proc.).

Artykuły objęte powyższymi cyframi są następujące: chleb żytni i pszenny, mąka żytnia i pszenna, groch, fasola, kasza jęczmienna, ziemniaki, marchew, cebula, sól, cukier, kawa zbożowa, marmelada, mleko, jaja, twaróg, mięso wołowe, cielęcina, wieprzowina, słonina, masło mleczarskie i olej rzepakowy.

Jako przyczyny tej zwyżki cen oznaczyć należy:

1. znikanie towaru nietylko w zakresie art. żywnościowych ale i przemysłowych, (w związku z wyczerpywaniem się remanentów poniemieckich) spowodowało run towarowy, masowe wykupywanie towarów w październiku i listopadzie ubiegł. roku.

2. w październiku i listopadzie 1945 r. działał jako czynnik psychologiczny w częstej dyskusji i powtarzanie na łamach prasy słowo „inflacja", co spowodowało oczywiście ujemne skutki na rynku;

3. spekulacja, szczególnie spekulacja na czarnej giełdzie.

Wymienione momenty wytworzyły atmosferę ucieczki od pieniądza — popyt na towary wzrastał, co w konsekwencji doprowadzić musiało do zwyżki cen.

Z.

Handel zagraniczny

I. Informacje dot. importu towarów z za granicy.

Na skutek interwencji Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagraniczego wyjaśniło, że zachodzi możliwość przywozu bezdewizowego towarów z za granicy, których, wartość byłaby pokryta przez emigrantów osiadłych poza krajem a pragnących przyjść z pomocą finansową swym bliskim w Polsce. Przywóz taki może być dopuszczony pod warunkiem uzyskania w każdym wypadku zgody Ministerstwa. W wypadku uruchomienia importu rozliczenie następowałoby w drodze prywatnej między importerem a osobą otrzymująca wsparcie z za granicy.

II. Firmy posiadające przedwojenne należności za granicą, względnie zamierzające importować towary na warunkach kredytowych, mogą kierować dokładnie opracowane wnioski o pozwolenie przywozu różnych artykułów w ramach zgłoszonych pretensyj względnie kredytu za pośrednictwem Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P. do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Wnioski takie winny być opinjowane przez kompetentne izby przemysłowo - handlowe.

P.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V - 4085 Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a K 13812